

Den første sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren af K. B. Andersen m. fl.

(Foregående forhandling findes i tidenden sp. 2653).

Forhandlingen genoptoges.

Ordføreren for forespørgerne (K. B. Andersen): Den sidste tids europæiske begivenheder kan jo nok få en og anden til at spekulere over, hvad det er, der skaber historie, om historiens drivkræfter først og fremmest er de materielle eksistensvilkår eller personer og ideer. Den kædereaktion, der blev udløst med general de Gaulles ord ved pressekonferencen den 14. januar, og hvori denne debat også er et led, kan tilsyneladende give gode kort på hånden til den, der i første række vil fremhæve de store personligheders betydning for historiens gang. På den anden side er vi vel alle så meget marxister i vort historiesyn, at der vil være en ret udbredt enighed om, at, som den højtærede udenrigsminister udtrykte det i sin redegørelse i fredags, på længere sigt kan udviklingen henimod Europas enhed ikke standses, for den er i pagt med fundamentale tekniske, økonomiske og politiske realiteter. At en sådan udvikling på kortere sigt kan komme ud for tilbageslag, er lige så klart, ja, selv Marx forstod det. I et skrift, der for øvrigt netop handlede om forholdene i Frankrig, peger Marx på, at historien også påvirkes af — jeg beder om tilladelse til et kort citat —

„gamle erindringer, personlige fjendskaber, frygt og håb, fordomme og illusioner, sympatier og antipartier, overbevisninger, trosartikler og principper.“

Hvem vil nægte det, spørger han, men endeligt standse udviklingen kan de ikke.

Vi står altså nu ubestrideligt ved et sådant midlertidigt tilbageslag, men heller ikke mere. Jeg kan kun erklære mig enig med den højtærede statsminister, der i sin

redegørelse gav udtryk for, at det er umuligt at acceptere, at de enorme anstrengelser for at realisere ideen om et bredt europæisk samarbejde skulle være spildt.

Hvordan er så den umiddelbare opgave, vi bliver stillet over for af denne kortere eller længere pause i udviklingsforløbet? Den næste tids overvejelser må først og fremmest være af økonomisk karakter. Det betyder som bekendt ikke, at det videregående samarbejde i Europa, der nu er tale om, alene drejer sig om økonomi. Det fremgik af de redegørelser, vi fik i fredags, at den situation, der nu er opstået, hvis den vedvarer, også på alvorlig måde vil true det politiske samarbejde. Der er måske i denne sammenhæng grund til endnu en gang at understrege, at det fra første færd under markedsdrøftelserne har været fremhævet fra regeringens side, at der her såvel var tale om politik som om økonomi. Man kan sige, det er en selvfølge, man kan sige, at man slet ikke kan skille økonomi og politik ad. Når jeg overhovedet nævner denne selvfølge, er det, fordi vi i debatten om markedsforhandlingerne ikke sjældent har været præsenteret for den påstand, at regeringen først på et meget sent tidspunkt skulle være begyndt at forklare befolkningen, at der også var tale om politisk samarbejde. Påstanden er som sagt i direkte strid med både de faktiske forhold og med sund fornuft og logisk tænkning.

Når debatten i dag formentlig i første række vil blive præget af økonomiske betragtninger, beror det alene på, at det er på dette felt, de mest umiddelbare problemer viser sig; men det bør ikke give næring til en fornyet mytedannelse i retning af, at vi her i tinget ikke er på det rene med, at det europæiske samarbejde, der er tale om, helt naturligt må have såvel økonomiske som politiske aspekter.

Store proklamationer om nye planer og veje giver den øjeblikkelige situation ikke anledning til. Hvad der er brug for, er nøgtern overvejelse dels med hensyn til målsætningen, dels med hensyn til, hvad vi